

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 16P/364/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7616218944
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Baláž
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2017:7616218944.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Radoslav BALÁŽ v právnej veci mal. M. B. M.. XX.XX.XXXX J. L.. R.F. B., M.. XX.XX.XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, Odborárov 53, deti rodičov: matky M. B., M.. XX.XX.XXXX, A..Č.. Q. U., U. X a otca R. B., M.. XX.XX.XXXX, S.. XX.XX.XXXX, za účasti starej matky J. B., M.. XX.XX.XXXX, Q. P. M. F., R. XXXX/XA, A..Č.. P. W., o návrhu matky na zníženie výživného a návrhu starej matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

Súd návrh matky na zníženie výživného z a m i e t a .

Súd návrh starej matky na zvýšenie výživného z a m i e t a .

Matka je oprávnená stretávať sa s mal. M. J. L.. R. každý párný víkend v nedeľu v čase od 14.00 hod. do 17.00 hod., za prítomnosti starej matky, pričom matka je oprávnená v čase určenom ako začiatok styku sa stretnúť s mal. deťmi v mieste bydliska starej matky a stará matka je povinná v uvedenom čase matke umožniť stretnutie s mal. deťmi a na uvedené stretnutie mal. deti pripraviť a v čase určenom ako koniec styku je matka povinná vrátiť mal. deti starej matke v mieste bydliska starej matky.

odôvodnenie:

1. Matka sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 15.12.2016 domáhala zníženia výživného z jej strany na maloleté deti.

2. Tento svoj návrh odôvodnila tým, že má vykonávanú exekúciu za dlžné výživné. Jej dôchodok má sumu 154,- EUR mesačne a z toho jej sťahuje sociálka a posielala exekútorovi 54,- EUR mesačne. Ona mu z toho posielala ešte 10,- EUR až 15,- EUR mesačne. Keďže deti sú zverené babke, jej posielala 15,- až 20,- EUR mesačne. Musí splácať mladomanželskú pôžičku 15,- EUR mesačne, nakoľko exmanžel zomrel. Do domácnosti, kde býva prispieva sumou 30,- až 40,- EUR mesačne. Nakoľko v Spišskej Novej Vsi nebýva, platí ročne za smeti 16,07 EUR. Keďže je chorá, platí si aj lieky. Pre jej chorobu ju nechcú nikde zamestnať. Iný príjem nemá. Na účte jej zostáva 107,- EUR. Z toho dôvodu nezvláda splácať takéto výživné. Tiež chce požiadať o stretnutie s deťmi každú sobotu a cez sviatky na celý deň, bez prítomnosti svokry.

3. Na pojednávaní konanom dňa 03.04.2017 stará matka maloletých detí návrhom v predmetnej veci spísaným do súdnej zápisnice požiadala o zvýšenie výživného a to na čiastku 60,- EUR resp. 70,- EUR mesačne na každé z mal. detí.

4. Súd uznesením vyhláseným na uvedenom pojednávaní spojil konanie o návrhu starej matky na zvýšenie výživného na mal. M. J. L.. R. s návrhom matky na zníženie výživného a úpravu styku na spoločné konanie, ktoré sa ďalej viedlo pod sp.zn. 16P/364/2016.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom starej matky a matky maloletých detí, zistením názoru od maloletých detí cestou poverenej zamestnankyne Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, oboznámením sa s listinnými dokladmi a pripojenými spismi a na základe uvedeného zistil tento skutkový stav:

6. Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.zn. 16P/356/2015 zo dňa 07.06.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.07.2016, tunajší súd zveril mal. M. B., M.. XX.XX.XXXX J. L.. R. B., M.. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a rodičov mal. detí a to matku M. B., M.. XX.XX.XXXX J. G. R. B., M.. XX.XX.XXXX a to každého z nich samostatne, zaviazal povinnosťou prispievať na výživu každého z týchto mal. detí výživným vo výške 30,- EUR mesačne, oboch počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku, ktoré výživné na každé z týchto mal. detí bol každý z rodičov povinný uhrádzať k rukám navrhovateľky - starej matky, vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred.

7. Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplynulo, že čo sa týka určenia výživného zo strany matky na maloleté deti, súd tak rozhodol po tom, čo mal preukázané, že matka v tom čase bývala u priateľa v Poprade a okrem týchto dvoch mal. detí inú vyživovaciu povinnosť nemala. Jej príjem tvoril invalidný dôchodok vo výške 155,60 EUR mesačne, z ktorého jej bola sociálnou poisťovňou zrážaná suma 54,- EUR na exekúcie pre dlžné výživné. Zo zvyšnej sumy dôchodku podľa jej výpovede hradila 20,- EUR resp. 30,- EUR na obe deti spolu, podľa toho, ako jej to vychádzalo. Iný príjem nemala a ani hodnotnejší majetok. Mala problém si zohnať prácu, nakoľko trpí epilepsiou a depresiami, čo jej sťažuje možnosť zamestnať sa. Mala uhrádzať náklady na komunálny odpad a to za minulý mesiac v sume 16,- EUR a tiež mala podlianosť na tejto položke za predchádzajúce mesiace, pričom ide o poplatok za komunálny odpad v mieste jej trvalého bydliska. Do domácnosti, ktorú obývala, prispievala čiastkou od 30,- EUR do 40,- EUR mesačne. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny nebola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie a ani nebola poberateľkou pomoci v hmotnej núdzi, ani žiadnych iných štátnych sociálnych dávok. Z odôvodnenia uvedeného rozsudku tiež vyplynulo, že maloleté deti v tom čase bývali u starej matky v trojizbovom byte, ktorého táto bola vlastníčkou. Mal. M. navštevovala 4. triedu základnej školy a tiež základnú umeleckú školu - odbor spev a maloletý R. bol žiakom 1. triedy základnej školy. Obe deti sa nestravovali v školskej jedálni a ani nenavštevovali školský klub. Stará matka maloletých detí bola poberateľkou starobného dôchodku vo výške 309,10 EUR mesačne. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny poberala tiež z účinnosťou od 1.6.2003 peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie v čase vyhlásenia uvedeného rozsudku vo výške 18,39 EUR mesačne.

8. Pokiaľ ide o súčasné pomery na strane starej matky, rodičov a maloletých detí, otec mal. detí dňa 13.08.2016 zomrel.

9. Matka maloletých detí je naďalej poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 159,60 EUR mesačne, z ktorého sú jej vykonávané zrážky v sume 50,94 EUR mesačne. Nevlastní žiadny hodnotný majetok. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nie je ani poberateľkou pomoci v hmotnej núdzi, ani žiadnych iných štátnych sociálnych dávok. Je vyučená v študijnom odbore kuchár, čašník, kuchárka, čašníčka - pohostinstvo, pričom úrad v čase rozhodovania súdu nedisponoval voľnými pracovnými miestami v chránených dielňach. V čase od 05.04.2017 bolo zamestnaná na dohodu o pracovnej činnosti cez spoločnosť EDYMAX SE, Bratislava, avšak podľa jej účastníckej výpovede pracovala tam len dva mesiace, následne bola prepustená, pričom nevedela uviesť z akého dôvodu a dosiahla z tohto zamestnania príjem len 80,- EUR za jeden mesiac.

10. Zo správy MUDr. L. L., všeobecného lekára pre dospelých vyplynulo, že matka maloletých je v stálom dispenzári neurológa a psychiatra, toho času bez vážnejších komplikácií s relatívne ustáleným obrazom chronického ochorenia - depresívnej poruchy stredne ťažkej. Ide o simplexnú infantilnú osobnosť so schizoidnými rysmi a emočnou instabilitou, organickou supozíciou a mentálnou subnormou. Temporálna epilepsia je v liečbe. Vzhľadom na vyššie uvedené, podľa tejto lekárky je jej uplatnenie na trhu práce veľmi málo pravdepodobné a veľmi limitované.

11. Podľa správy MUDr. W. W., psychiatricky, matka je v jej evidencii od 05.10.2010, kedy bolo vyšetrenie doporučené neurológom. Toho času je v kontinuálnej liečbe s poslednou kontrolou dňa 29.03.2017. Prítomná je mierna až stredne ťažká depresívna symptomatológia s prímiesou anxiety. Jej socioekonomický status je naďalej zlý. Napriek liečbe je psychická symptomatológia naďalej prítomná, nejde však o ťažký depresívny syndróm. Jej zdravotný stav jej zjavne znižuje schopnosť zárobkovej činnosti a je schopná vykonávať jednoduchšie manuálne činnosti.

12. Matka v súčasnej dobe naďalej býva v garsónke v Poprade so svojím terajším partnerom A. N. a jeho otcom. Podľa potvrdenia otca uvedeného partnera matka do tejto ich spoločnej domácnosti prispieva sumou 30,- až 40,- EUR mesačne na bývanie a stravu. Spláca pôžičku spoločnosti Bencont Investments, s.r.o. v sume 15,- EUR mesačne, čo osvedčila poštovými poukazmi zo dňa 07.12.2016, dňa 05.01.2017, dňa 07.02.2017 a 07.03.2017.

13. Maloleté deti, M. J. R., toho času bývajú od decembra 2016 spolu so starou matkou v Obci Spišský Hrušov, kam sa presťahovali a kde obývajú poschodový rodinný dom spolu s dcérou starej matky a jej dvoma deťmi. V dome obývajú poschodie, pretože ďalšie priestory domu sú v rekonštrukcii. Domácnosť je zariadená čisto a účelne. Maloleté deti majú samostatnú izbu, ktorá je vybavená ich potrebám. Kultúra bývania a hygiena je na požadovanej úrovni.

14. Stará matka maloletých detí je poberateľkou starobného dôchodku od 01.01.2017 vo výške 317,30 EUR mesačne. Podľa rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny poberá tiež z účinnosťou od 01.01.2017 náhradné výživné na každé z maloletých detí vo výške 3,14 EUR mesačne.

15. Obe maloleté deti sú poberateľmi sirotských dôchodkov a to od 01.01.2017 vo výške 83,80 EUR mesačne.

16. Maloletá M. v súčasnosti navštevuje 5. ročník a maloletý R. 2. ročník základnej školy v P. W.. Deti sa nestravujú v školskej jedálni. Všetky poplatky pre deti uhradza stará matka. Maloletá M. je žiačkou Základnej umeleckej školy Spišská Nová Ves, odbor spev. Do školy dochádza autobusom, s čím sú zvýšené výdavky na cestovné a poplatky v škole. Podľa správy školy, ktorú toho času obe deti navštevujú, v prípade každého z uvedených detí náklady na školský rok 2016/2017 predstavovali sumu 500,- EUR.

17. Podľa matkou predložených poštových poukazov táto na výživu maloletých detí starej matky dňa 9.8.2016 poukázala sumu 10,- EUR, dňa 7.9.2016 sumu 15,- EUR, dňa 7.10.2016 sumu 15,- EUR, dňa 9.11.2016 sumu 15,- EUR, dňa 7.12.2016 sumu 20,- EUR, dňa 5.1.2017 sumu 15,- EUR, dňa 7.2.2017 sumu 15,- EUR a dňa 7.3.2017 sumu 15,- EUR.

18. V rámci pohovoru vykonaného s deťmi cestou poverenej zamestnankyne Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny sa maloletá M. vyjadrila, že na mamku má zlé spomienky z detstva. S mamkou bola v osobnom kontakte viackrát, kedy ich prišla navštíviť, ale zdržala sa veľmi krátko. V telefonických rozhovoroch sa len vyzvedala a sľubovala, že ich príde pozrieť. Na dohodnutý termín nikdy neprišla. Naposledy za nimi bola v škole a to počas prestávky a doniesla im darčeky pod stromček a sladkosti. Nevie si predstaviť, ak by súd upravil jej stretávanie s mamou, čo by vonku celí deň robili. Vyjadrila sa, že odmieta sa stretávať s matkou, resp. navrhla, aby sa s ňou stretávala len počas sviatkov, pretože vtedy ju nemôže odmietnuť, nakoľko by to bolo nevhodné. Podľa jej vyjadrenia mama má priateľa, ktorého ona nemá rada.

19. Maloletý R. v rámci vykonaného pohovoru uviedol, že mamku pozná, avšak nepamätal si, že by sa táto o neho niekedy starala. Ocko mal priateľku Helenu a táto sa o neho starala, táto mu bola mamkou. Mamka ho veľmi nenavštevovala. Bola za ním v škole, ale nevedel uviesť kedy. Ak by mal ísť na prechádzku s mamkou, tak len pod podmienkou, že s tým bude súhlasiť babka. Nevedel uviesť, aká je mamka a kde býva. Nevedel sa ani vyjadriť, či sa vôbec chce s ňou stretávať.

20. Stará matka, ako aj matka detí na pojednávaní prejavili ochotu zabezpečiť realizáciu stretávania sa matky s deťmi počas víkendov párných v nedeľu od 14.00 hod. do 17.00 hod., pričom stretnutia by sa realizovali za prítomnosti starej matky.

21. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

22. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

23. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

24. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 372/2004 Z.z.).

25. Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 300/2010 Z.z. a opatrenia MPSVaR SR č. 186/2013 Z.z. za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje počnúc od 1.7.2013 suma alebo úhrn súm 90,42 EUR mesačne, ak ide o zaopatrené nepľnoleté dieťa.

26. V čase vyhlásenia tohto rozsudku tak suma minimálneho zákonného výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa predstavuje čiastku 27,13 EUR na jedno nepľnoleté nezaopatrené dieťa.

27. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

28. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

29. Podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine, rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

30. Podľa § 63 ods. 2 Zákona o rodine, u rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nere realizoval.

31. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

32. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

33. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

34. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

35. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

36. Podľa § 395 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len ako „CMP“), ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti..

37. Podľa § 157 CMP, rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

38. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

39. Podľa 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

40. Podľa § 231 zákona č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď nastala podstatná zmena pomerov.

41. Podľa § 232 ods. 4 CSP, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

42. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

43. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

44. Podľa článku 4 Základných princípov zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len ako „CMP“), súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

45. Podľa § 111 CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o

- b) úprave výkonu rodičovských práv a povinností,
- c) výžive maloletého.

46. Podľa § 120 ods. 1 CMP, súd rozhoduje rozsudkom vo veciach podľa § 111 písm. b) až d), h) a i), inak rozhoduje vo veci samej uznesením.

47. Podľa § 112 ods. 1 CMP, na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom.

48. Podľa § 116 CMP, ak sa to neprieči účelu konania, súd je povinný informovať o prebiehajúcom konaní maloletého, ktorý je s prihliadnutím na rozumovú a vôľovú vyspelosť schopný pochopiť jeho význam, a objasniť mu dôsledky súdneho rozhodnutia vo veci.

49. Podľa § 38 ods. 1 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

50. Podľa § 38 ods. 2 CMP, názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

51. Podľa § 122 CMP, ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

52. Podľa § 232 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

53. Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že návrhu matky na zníženie výživného na maloleté deti, ale ani návrhu starej matky na zvýšenie výživného nie je možné vyhovieť.

54. Zákon o rodine explicitne nevyžaduje podstatnú zmenu okolností na strane účastníkov konania k tomu, aby súd rozhodoval o zmene pôvodného rozhodnutia, ktorým bolo určené výživné zo strany povinného rodiča na maloleté dieťa. Aj súčasne platné a účinné znenie Civilného mimosporového poriadku v § 157 CMP uvádza, že rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa menia pomery. Napriek tomu, vzhľadom na konštrukciu tejto okolnosti ako výnimky zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí, ktorá smeruje k právnej istote, sa vyžaduje, aby k vydaniu nového rozhodnutia došlo len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru. Nie je žiaduce a ani prípustné reparovať právoplatné súdne rozhodnutie pre nepodstatnú zmenu v pomeroch (nestačila by len úvaha o nedostatočnosti doteraz určeného výživného, prípadne úvaha, že výživné bolo priznané nad rámec odôvodnených potrieb dieťaťa, prípadne nad rámec schopnosti a možnosti povinného rodiča, pokiaľ tento voči samotnému rozhodnutiu nevyužil príslušné opravné prostriedky) a už vonkoncom súdu neprináleží preskúmať správnosť pôvodného rozsudku, ale sa musí zaoberať otázkou, či sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie opakujúcich sa dávok výživného. V zmysle záverov aplikačnej praxe preto treba prihliadať na všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu výživného.

55. V danom prípade súd preskúmal dôvody, z ktorých vychádzal tunajší súd pri vyhlásení jeho rozsudku sp.zn. 16P/356/2015 zo dňa 07.06.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.07.2016, so skutočnosťami, ktoré sú evidentné na strane účastníkov konania v súčasnosti a dospel k záveru, že na strane matky k podstatnej zmene pomerov, ktoré by odôvodňovali znížiť výživné z jej strany na deti nedošlo.

56. Ako pri pôvodnej úprave výživného, tak aj v súčasnosti príjem matky tvorí invalidný dôchodok, toho času vo výške 159,60 EUR mesačne, čo je len veľmi mierny nárast oproti jeho výške pri poslednej úprave výživného (o 4,- EURÁ), čo nemožno pokladať za podstatnú zmenu pomerov. Z tohto príjmu matke naďalej tak ako pri poslednej úprave je sociálnou poisťovňou zrážaná suma 50,94 EUR na exekúcie pre dlžné výživné. Zo zvyšnej sumy dôchodku naďalej hradí sumy na výživu detí i poplatky do domácnosti, ktorú obýva.

57. Porovnávajúc uvedené skutočnosti možno konštatovať, že na strane matky rozhodne nenastali také objektívne a výrazné zmeny, ktoré by odôvodňovali jej návrhu na zníženie výživného vyhovieť a preto súd jej návrh zamietol.

58. Pokiaľ ide o maloleté deti, k podstatnej zmene na ich strane došlo a to v tom smere, že došlo k úmrtiu ich otca, ktorý bol ako ich ďalší rodič povinný zabezpečovať ich výživu formou peňažného plnenia. Táto skutočnosť však je toho času kompenzovaná tým, že deťom je vyplácaný sirotský dôchodok. K zmene pomerov došlo aj na strane mal. M., ktorá nastúpila už do 5. ročníka základnej školy, na rozdiel od

poslednej úpravy kedy bola žiačkou 4. ročníka. Maloletý R. je naďalej žiakom prvého stupňa základnej školy. (pri pôvodnej úprave výživného bol v 1. ročníku, toho času je v 2. ročníku), pričom v jeho prípade súd neznamenal žiadnu výraznú zmenu nákladov. V prípade maloletého R. nenastala tak podstatná zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšiť výživné na maloletého a preto súd už len z toho dôvodu návrh starej matky na zvýšenie výživného k tomuto dieťaťu zamietol.

59. Pokiaľ ide o maloletú M. v súvislosti s ňou súd konštatuje, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti sa prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, obuv, nájomné za byt a tiež potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov a potrieb, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, ako aj potreby súvisiace so zdravotným stavom, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v spoločnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov.

60. Na druhej strane zvýšenie výživného musí mať podklad vo výrazne pozitívnej zmene pomerov nie len na strane oprávneného dieťaťa, ale aj na strane povinného rodiča a uspokojovanie odôvodnených potrieb dieťaťa je vždy limitované aj možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov.

61. Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine účinného od 1.4.2005 sa zaradili majetkové pomery povinného rodiča medzi všeobecné podmienky určenia rozsahu vyživovacej povinnosti a rozšírilo východiská na zisťovanie tzv. potenciality príjmov. Princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity aj v prípade, že povinný berie na seba neprimerané majetkové riziká, ktoré zahŕňajú aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. priamo vyvoláva stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného. Žiadny účinný zákon v Slovenskej republike nezakotvuje povinnosť pracovať. Nezakotvuje ani právo, resp. povinnosť pracovať v odbore, v ktorom je osoba vyučená. Zákon o rodine však zakotvuje výslovne povinnosť rodiča živiť svoje dieťa (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine). Potencionálny príjem nie je ten, ktorý povinný skutočne zarobí, ale to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti a tiež situáciu na trhu práce.

62. Podľa názoru súdu vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že na strane matky toho času sú dané objektívne prekážky, ktoré neumožňujú určiť jej výživné nad dosiaľ stanovenú mieru. Ako zo správy MUDr. L. L., všeobecného lekára pre dospelých, tak aj zo správy MUDr. W. W., psychiatricky, vyplynulo, že vzhľadom na zdravotné komplikácie matky, predovšetkým psychického rázu, je jej uplatnenie na trhu práce veľmi málo pravdepodobné a veľmi limitované. Súd bol preto toho názoru, že za týchto podmienok, nie je v možnostiach a schopnostiach matky v súčasnej dobe dosiahnuť navýšenie jej príjmu tak, aby sa dalo uvažovať o zvýšení výživného na maloletú dcéru.

63. Preto súd návrh starej matky aj na zvýšenie výživného na mal. M. zamietol.

64. Pri úprave styku matky s deťmi súd vychádzal z toho, že právo styku rodiča s dieťaťom je právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do osobnej starostlivosti. Právo styku vychádza z Ústavy Slovenskej republiky, keď v zmysle článku 41 ods. 4 Ústavy SR „starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť“. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8CoP 183/2015-260 z 30. septembra 2015.)

65. Ak je oprávnený schopný sa o svoje dieťa riadne postarať po celú dobu stretávania a má na to vytvorené všetky podmienky, potom niet žiadneho zákonného dôvodu na to, aby bol tento styk akokoľvek obmedzovaný. Zásadne nemožno obmedzenie alebo zákaz styku vysloviť v prípade, ak uvádzané dôvody vyplývajú zo vzťahu medzi rodičmi, prípadne medzi rodičom a osobou, ktorej sú deti zverené a nie zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Akékoľvek (aj oprávnené) výhrady jedného rodiča voči druhému rodičovi, ktoré sa týkajú jeho postoja ako partnera, nemôžu byť dôvodom na zásah do styku s dieťaťom. Takisto nemôže byť dôvodom na obmedzenie alebo zákaz styku len ničím neodôvodnená

nechť dieťaťa, najmä vtedy, ak indície smerujú k zámernému pôsobeniu preferenčného rodiča s cieľom vyvolať takéto správanie dieťaťa.

66. Aj deti sú svojim rodičom povinné úctou a rešpektom, a táto povinnosť nemôže bezdôvodne zaniknúť, a to ani rešpektovaním všetkých práv dieťaťa.

67. Súd bol preto toho názoru, že je potrebné sa pokúsiť opätovne rozvinúť vzťah medzi deťmi a ich matkou, tak aby si prípadne našli k sebe opätovne cestu a to aj vzhľadom k tej skutočnosti, že matka po smrti otca detí ostala ich jediným žijúcim rodičom. Zatiaľ sa tento styk bude rozvíjať len za prítomnosti starej matky, vo vzťahu ku ktorej deti majú dôveru tak, aby si deti privykli na matku a následne po uplynutí určitého času sa bude prípadne na mieste uvažovať o umožnení styku detí s matkou, aj bez prítomnosti starej matky.

68. Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len ako „CMP“), žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

69. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

70. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

71. O trovách konania súd v danom konaní nerozhodoval, nakoľko zo strany účastníkov konania nebol podaný návrh na rozhodovaní o nich, pričom podľa § 57 CMP súd môže o nich v mimosporových konaniach rozhodovať len na návrh.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves, písomne v štyroch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok /ďalej len ako „CSP“/).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.